

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

Lietuvos Respublikos Seimui

VALSTYBINIO AUDITO IŠVADA

DĖL 2013 METŲ NACIONALINIO FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO, VALSTYBĖS SKOLOS ATASKAITŲ IR SKOLINIMOSI TEISĖTUMO

2014 m. rugsėjo 30 d. Nr. 9-47

Vilnius

Vadovaudamiesi Valstybės kontrolės, Viešojo sektoriaus atskaitomybės ir Valstybės skolos įstatymais atlikome 2013 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio, valstybės skolos ataskaitų ir skolinimosi teisėtumo auditą. Nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį sudaro finansinės būklės ataskaita, veiklos rezultatų ataskaita, pinigų srautų ataskaita, grynojo turto pokyčių ataskaita ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas. Valstybės skolos ataskaitas sudaro valstybės skolos ataskaita pagal priemonių tipą, valstybės skolos ataskaita pagal kreditorius, valstybės skolos ataskaita pagal sektorius, valstybės perskolinamų paskolų ataskaita, suteiktų valstybės garantijų ataskaita ir valstybės skolos ataskaitų aiškinamasis raštas.

Vadovybės atsakomybė

Finansų ministerija atsakinga už nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą ir Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, valstybės skolos ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Valstybės skolos įstatymą ir finansų ministro nustatytą tvarką.

Finansų ministerija pagal Valstybės skolos įstatymą atstovauja Vyriausybei skolinantis valstybės vardu, valdant Vyriausybės valstybės vardu prisiimtus įsipareigojimus.

Savivaldybės atsakingos už skolinimąsi pagal Lietuvos Respublikos 2013 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo ir Biudžeto sandaros įstatymus.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba atsakinga už skolinimąsi pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymą.

Finansų ministerijos pareiga 2013 metų nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį ir valstybės skolos ataskaitas pateikti Valstybės kontrolei iki 2014 m. liepos 31 dienos, Vyriausybei – iki 2014 m. spalio 1 dienos.

Vyriausybė, pritarusi šiems rinkiniams, juos turi pateikti Seimui iki 2014 m. spalio 10 dienos.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų pareiga, remiantis atliktu auditu, pareikšti nuomones dėl nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio, valstybės skolos ataskaitų ir skolinimosi teisėtumo ir ne vėliau kaip iki 2014 m. spalio 1 dienos valstybinio audito išvadą ir ataskaitą pateikti Vyriausybei, o ne vėliau kaip iki 2014 m. spalio 10 dienos – Seimui.

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, kuriuose nurodyta auditą planuoti ir atlikti taip, kad būtų gautas pakankamas užtikrinimas dėl nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ir valstybės skolos ataskaitų tinkamo ir teisingo pateikimo bei skolinimosi teisėtumo.

Audito metu vertinome, ar 2013 metų nacionalinis finansinių ataskaitų rinkinys ir 2013 metų valstybės skolos ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais parengtos pagal teisės aktų reikalavimus, ar juose nėra reikšmingų iškreipimų, lyginant jų duomenis su viešojo sektoriaus subjektų pateiktais ataskaitų rinkiniais ir kitais Finansų ministerijos duomenimis, iš kurių jie buvo sudaryti, ar 2013 metais prisiimant skolinius įsipareigojimus buvo laikomasi teisės aktų. Siekdami gauti pakankamą užtikrinimą dėl minėtų ataskaitų teisingumo ir skolinimosi teisėtumo, suplanavome ir atlikome valstybės, Valstybinio socialinio draudimo fondo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo, Privatizavimo fondo, Rezervinio (stabilizavimo) fondo, Garantinio fondo ir Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo finansinius (teisėtumo) auditus, atlikome pagrindines audito procedūras savivaldybėse ir Finansų ministerijoje.

Manome, kad surinkti įrodymai dėl 2013 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ir valstybės skolos ataskaitų tinkamo ir teisingo pateikimo bei skolinimosi teisėtumo suteikia pakankamą pagrindą auditoriaus nuomonei pareikšti.

Sąlyginės nuomonės dėl nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio pagrindas

1. Į nacionalinį finansinių ataskaitų rinkinį konsoliduotose žemesniojo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansinėse ataskaitose nustatėme neištaisytų duomenų iškreipimų, kurie turi įtakos nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui (žr. ataskaitos 2.3 poskyrį, 14–18 psl.).
2. Negalėjome patvirtinti dalies Finansų ministerijos atliktų konsolidavimo įrašų, kuriais koreguoti nacionalinio finansinio ataskaitų rinkinio duomenys, teisingumo (žr. ataskaitos 2.3 poskyrį, 18–19 psl.).
3. Finansų ministerija aiškinamajame rašte pateikė ne visą pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus privalomą pateikti informaciją (žr. ataskaitos 2.3 poskyrį, 19–20 psl.).

Sąlyginė nuomonė dėl nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio

Mūsų nuomone, išskyrus poveikį, kurį turi sąlyginės nuomonės pagrindą sudarantys dalykai, nacionalinis finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą visų viešojo sektoriaus subjektų, kurių finansinės ataskaitos konsoliduotos į vieną ataskaitų rinkinį, 2013 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2013 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

Pabrėžtini dalykai

Svarbu ne tik teisingai sudaryti finansinių ataskaitų rinkinį, kad jis atitiktų galiojančių teisės aktų reikalavimus, bet ir nustatyti tikrąją viso mūsų valstybei priklausančio turto vertę, todėl būtina kuo skubiau spręsti šias problemas:

1. Pagal Miškų įstatymą, vertinant miškų urėdijų kapitalą, miško žemė ir miškas vertine išraiška į apskaitą neįtraukiami, nors kita valstybei nuosavybės teise priklausanti ne miško žemė turi būti vertinama tikrąja verte, registruojama apskaitoje ir nurodoma finansinėse ataskaitose. Pažymėtina, kad Valstybės kontrolės siūlymas valstybei nuosavybės teise priklausantį turtą – miškus ir miško žemę registruoti apskaitoje ir nurodyti finansinėse ataskaitose neįgyvendinamas jau ketverius metus (žr. ataskaitos 2.1 poskyrį, 7–8 psl.).

2. Kol laisva valstybinė žemė nebus registruota Nekilnojamojo turto registre, nebus galimybės nustatyti jos tikrąją vertę pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartuose nurodytus tikrosios vertės nustatymo būdus (žr. ataskaitos 2.1 poskyrį, 7–8 psl.).

Nuomonė dėl šių dalykų nemodifikuojama, nes rinkinys parengtas pagal galiojančius teisės aktus (išskyrus sąlyginę nuomonę pagrindžiančius dalykus).

Besąlyginė nuomonė dėl valstybės skolos ataskaitų

Mūsų nuomone, valstybės skolos ataskaitos, kurios parodo valdžios sektoriaus skolą, suteiktas valstybės garantijas ir valstybės perskolinamas paskolas, visais reikšmingais atžvilgiais parengtos ir pateiktos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius jų sudarymą.

Sąlyginės nuomonės dėl skolinimosi teisėtumo pagrindas

1. Lazdijų rajono ir Vilniaus miesto savivaldybės nesilaikė 2013 metų rodiklių įstatyme nustatytų savivaldybių skolinimosi limitų (žr. ataskaitos 3.3 poskyrį, 27–28 psl.).

2. Joniškio, Lazdijų, Telšių rajonų savivaldybės ir keturiolika Alytaus miesto savivaldybės biudžetinių įstaigų nesilaikė Biudžeto sandaros įstatyme nustatytos savivaldybių skolinimosi tvarkos (žr. ataskaitos 3.3 poskyrį, 25–28 psl.).

Sąlyginė nuomonė dėl skolinimosi teisėtumo

Mūsų nuomone, išskyrus poveikį, kurį turi sąlyginės nuomonės pagrindą sudarantys dalykai, 2013 metais visais reikšmingais atžvilgiais buvo skolinamasi laikantis Valstybės skolos, Lietuvos Respublikos 2013 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo ir Biudžeto sandaros įstatymų ir įstatymus įgyvendinančių teisės aktų reikalavimų.

Valstybės kontrolierė

Giedrė Švedienė